

Lapsivaikutusten arviointi

Aiheena: Tuusjärven yksikön siirtäminen Tuusniemen kirkonkylän päiväkoti Punaiseen tupaan

Asiassa on arvioitu päätöksen vaikutuksia lapseen hallintolain 31 §:n mukaisen selvittämisvelvollisuuden sekä varhaiskasvatustilain 4 §:ssä säädetyn lapsen edun ensisijaisuuden perusteella. Päätöksenteon valmistelussa on tarkasteltu, miten ratkaisu vaikuttaa lasten hyvinvointiin, kehitykseen ja oikeuksien toteutumiseen.

Lapsivaikutusten arvioinnissa on huomioitu, että lapsen etu on varhaiskasvatuksen suunnittelua, järjestämistä ja sitä koskevaa päätöksentekoa ohjaava keskeinen periaate. Arviointi on kohdistettu sekä päätöksen välittömiin että välillisiin vaikutuksiin lapseen yksilöinä ja lapsiryhmänä. Tarkastelussa on kiinnitetty huomiota erityisesti lasten turvallisuuteen, kasvuun ja kehitykseen, arjen sujuvuuteen, osallisuuden toteutumiseen sekä oikeuteen leikkiin, lepoon ja vapaa-aikaan.

Arvioinnissa on huomioitu, että lapsen etu määräytyy tapaus- ja tilannekohtaisesti. Päätöksenteossa on punnittu eri ratkaisuvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia lasten kannalta kokonaisuutena. Lisäksi on arvioitu vaikutuksia eri lapsiryhmiin, mukaan lukien tuen tarpeessa olevat lapset.

Lapsivaikutusten arviointi perustuu käytettävissä olevaan tietoon varhaiskasvatuksen toiminnasta, asiantuntija-arvioihin sekä lainsäädännössä ja YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa asetettuihin velvoitteisiin. Arvioinnin perusteella on katsottu, että päätös olisi lapsen edun mukainen eikä se heikentäisi lasten oikeuksien toteutumista varhaiskasvatuksessa edun mukaisesti ja hallinnollisesti asianmukaisella tavalla.

Lapsivaikutusten arviointi perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, erityisesti lapsen edun ensisijaisuuteen (artikla 3) sekä lapsen oikeuteen tulla kuulluksi häntä koskevissa asioissa (artikla 12). Lisäksi arvioinnissa huomioidaan varhaiskasvatustilain (540/2018) tavoitteet, kuten lapsen hyvinvoinnin, kehityksen ja oppimisen edistäminen, yhdenvertaisuus sekä lapsen edun ensisijaisuus varhaiskasvatusta koskevassa päätöksenteossa. Myös perustustilain 6 §:n yhdenvertaisuussäännös ja 19 §:n lapsen oikeus riittäviin sosiaali- ja sivistyspalveluihin ohjaavat arviointia.

Lisäksi arvioinnin toteuttamista ohjaa hallintolain (434/2003) 31 §:n mukainen viranomaisen selvittämisvelvollisuus, jonka mukaan päätöksenteon perustaksi on hankittava asian ratkaisemiseksi tarpeellinen ja riittävä selvitys.

Arvioitava muutos

Tuusjärvellä toimiva pienempi päiväkodin yksikkö muuttaa kirkonkylässä sijaitsevan Punainen tupa päiväkodin tiloihin. Toiminta jatkuu kirkonkylässä siten, että lasten kanssa työskentelevät samat aikuiset säilyvät. Uusi toimintaympäristö sekä lapset ja aikuiset ovat lähes kaikille lapsille ennestään tuttu aiempien vierailujen kautta, ja ryhmäkoot säilyvät jatkossakin pieninä. Muutoksen tavoitteena on varhaiskasvatustoiminnan jatkuminen tarkoituksenmukaisissa tiloissa, ja palvelujen sijoittuminen keskeiselle alueelle.

Vaikutusten kohteena olevat lapset

Muutos koskee kaikkia päiväkodin lapsia. Arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota pieniin lapsiin, lapsiin, joilla on tuen tarvetta, sekä lapsiin, joiden päivittäiset hoitoajat pitenevät muutoksen myötä.

Lähtötilanne ja suojaavat tekijät

Muutoksen vaikutuksia lieventävät useat lapsen hyvinvointia tukevat tekijät. Lasten arjessa säilyvät tutut aikuiset ja pienet ryhmäkoot, mikä tukee turvallisuuden tunnetta muutostilanteessa. Toimintaympäristö on lapsille jo osittain tuttu aiempien vierailujen perusteella, ja siirtymää on mahdollista valmistella ennakoivasti. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on lähellä arkea, mikä mahdollistaa matalan kynnyksen tuen ja henkilöstön konsultoinnin. Tarvittavat moniammatilliset yhteistyö kumppanien käynnit (toimintaterapeutti, puheterapeutti, psykologi ym.) voidaan keskittää samaan paikkaan, kirkonkylän päiväkodille. Päiväkodin sijainti kirkonkylässä tarjoaa lisäksi pedagogisia mahdollisuuksia, kuten kirjaston hyödyntämisen osana arjen toimintaa. Esiopetuksen sijoittuminen jatkossa lähelle tukee varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen välistä jatkumoa.

Vaikutusten arviointi

Myönteiset vaikutukset

Muutto tukee lasten psyykkistä turvallisuutta, kun arjen keskeiset ihmissuhteet säilyvät ja ryhmäkoot mahdollistavat yksilöllisen huomioinnin. Ryhmäytymistä voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti ja vaihteittain, mikä edistää lasten osallisuutta ja vertaissuhteiden muodostumista.

Oppimisympäristö monipuolistuu kirkonkylän tarjoamien palveluiden myötä. Kirjaston läheisyys tukee kielellistä kehitystä ja lukemisen kulttuuria. Erityisopettajan ja muiden tahojen tasavertainen saatavuus vahvistaa ennaltaehkäisevää tukea ja tukee

henkilöstön sensitiivistä toimintaa muutoksen aikana. Pitkällä aikavälillä muutos tukee lasten koulupolkua esiopetuksen sijoittuessa lähelle varhaiskasvatusta.

Kielteiset vaikutukset ja riskit

Päiväkodin sijainnin muutos pidentää osalla perheistä hoitomatkoja huomattavasti, mikä voi johtaa kyseisten lasten hoitoaikojen pidentymiseen. Pitkät hoitopäivät voivat lisätä kuormitusta ja väsymystä erityisesti pienillä lapsilla ja lapsilla, joilla on tuen tarvetta. Vaikutukset koskevat kuitenkin vain osaa lapsista ja ovat luonteeltaan yksilöllisiä.

Vaikutukset lapsen hyvinvointiin ja arkeen

Lyhyellä aikavälillä muutos edellyttää lapsilta sopeutumista uuteen arkiympäristöön. Päiväkodin henkilöstön sekä huoltajien sensitiivinen toiminta, ennakoiva valmistelu ja arjen selkeä rytmitys tukevat lasten jaksamista. Pitkän hoitopäivän aikana arkea voidaan jäsentää rauhallisilla siirtymillä, pienryhmätoiminnalla ja mahdollisuudella lepoon ja vetäytymiseen

Pitkällä aikavälillä turvallinen arki, toimivat tukirakenteet ja pedagogisesti monipuolinen ympäristö tukevat lasten hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta.

Lapsen edun arviointi

Muutto on kokonaisuutena lapsen edun mukainen. Arvioinnissa on huomioitu lapsen oikeus turvalliseen arkeen, osallisuuteen ja kehitystä tukevaan ympäristöön. Lasten arjen keskeiset turvatekijät säilyvät, ja tukirakenteet ovat helposti saavutettavissa.

Hoitomatkojen ja hoitoaikojen pidentyminen voi heikentää lapsen etua. Suunnitelmallisella toteutuksella, yksilöllisellä huomioinnilla ja seurannalla vaikutukset ovat kuitenkin lievennettävissä.

Osallisuus, seuranta ja arviointi

Lasten kokemuksia muutoksesta käsitellään arjen keskusteluissa, leikin, kuvien ja havainnoinnin avulla. Huoltajille tiedotetaan mahdollisesta muutoksesta ja siirtymävaiheesta.

Lasten jaksamista ja ryhmäytymistä seurataan erityisesti mahdollista muuttoa seuraavien kuukausien aikana. Tarvittaessa arjen rakenteita, ryhmittelyjä ja tukitoimia tarkennetaan yhteistyössä henkilöstön ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa.

Päiväkodin muutto sivukylältä kirkonkylään voidaan toteuttaa lapsen edun mukaisesti. Muutoksessa säilyvät lasten hyvinvoinnin kannalta keskeiset suojaavat tekijät, ja tunnistetut riskit ovat hallittavissa suunnitelmallisella toteutuksella, sensitiivisellä aikuisen toiminnalla ja jatkuvalla seurannalla.

Mahdollinen muutos koskettaa huoltajia, omien työmatkojen sekä ajallisesti sekä matkallisesti pitenevien lasten hoitokuljetusten vuoksi.

Huoltajille on pidetty kuulemistilaisuus Tuusjärven yksikössä 28.10.2025. Huoltajat ovat saaneet tuoda esille ajatuksiaan aiheesta. Paikalla on ollut huoltajia, henkilöstöä sekä kunnan edustajia. Liitteenä muistio kuulemistilaisuudesta.

Muistio/ Jaana Miettinen

Huoltajien kuulemisilta 28.10.2025 klo 16.15 Tuusjärven päiväkotiyksikössä

Läsnä: sivistysjohtaja Janne Karttunen

kunnanjohtaja Timo Kiviluoma

vs. päiväkodin johtaja Jaana Miettinen

kunnanvaltuutetut Minna Koistinen, Pekka Martikainen ja Maija Räsänen

Lounatuulet-ryhmän varhaiskasvatuksen lastenhoitajat Aila Leppänen ja Sirpa
Tirkkonen

Tuusjärveläisten päiväkotilasten huoltajia

- Janne Karttunen avasi tilaisuuden;
 - Lapsimäärän kehitys Tuusniemen varhaiskasvatuksessa
 - Hiilidioksidin määrä Tuusjärven yksikössä, ilmanvaihdolliset puutteet terveystarkastajan käynnillä
- Keskustelua huoltajien taholta;
 - Matkat varhaiskasvatukseen kunnan raja-alueilla (kustannukset, lasten päivittäisten hoitoaikojen pidentyminen)
 - Päiväkotiyksiköiden erilaisuus vanhempien näkökulmasta
 - Ostopalvelun mahdollisuus; voidaanko rajata esim. kilometrimäärällä varhaiskasvatusyksikköön, kenen maksettavaksi palvelu jäisi
 - Mahdollisuus perhepäivähoitoon
 - Lapsimäärän kehitys kunnassa, jos perheet muuttavat pois paikkakunnalta Tuusjärven yksikön lakkautuksen jälkeen
 - Mikä on rahallinen hyöty; lakkautus vs. veronmaksajien muutto pois kunnasta
 - Koulun tulevaisuus
 - Kritisoitiin lapsimääräennustetta mittarina lakkautukselle
 - Pohdittiin sitä, onko Tuusjärven yksikön tulevaisuus jo päätetty
 - Tuusjärven yksikön tilan sopivuutta varhaiskasvatuskäyttöön pohdittiin
 - Janne Karttunen toi esille yhdessä yksikössä järjestettävän varhaiskasvatuspalvelun etuna työvuorosuunnittelun järkevöittämisen

- Vanhemmat kokeneet kesäsulun negatiivisesti
- Pohdittiin vaihtoehtoisia palveluita, esim. yksityinen päiväkot, perhepäivähoito
- Voivatko päättäjät löytää muita säästökohteita kuin lapset?
- Onko työntekijöitä kuultu?
- Lakkautuksen siirtymäaika